

AİHM, TFF'nin Disiplin Kararları Nedeniyle Türkiye'nin Tazminat Ödemesine Karar Verdi

Hazırlayanlar: Meriç Bahçivancı, Ali Topuz

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ("AİHM"), Türkiye Futbol Federasyonu ("TFF") organları tarafından verilen ve onanan disiplin cezalarına ilişkin olarak 18 Mayıs 2021 tarihli kararlarıyla Türkiye'nin tazminat ödemesine karar vermiştir. Bu, TFF'nin onadığı her disiplin cezasının artık AİHM'in Türkiye'yi tazminata mahkûm etmesi ile sonuçlanabileceği anlamına gelmektedir. Zira TFF organlarının yapısal sorunlar barındırdığı, disiplin cezalarına ilişkin kararlarının yeterince gerekçelendirilmediği ve bu uygulamaların adil yargılanma hakkını ve ifade özgürlüğünü ihlal ettiği yönündeki AİHM içtihatları, verilen bu son kararlar ile tutarlılık kazanmıştır.

Olaylar

Sedat Doğan'ın, Deniz Naki ile Amed Sportif Faaliyetler Kulübü Derneği'nin ve İbrahim Tokmak'ın başvuruları sonucunda verdiği kararlarda, AİHM, başvurucuların Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ("AİHS") sırasıyla 6. ve 10. maddeleri kapsamında korunan adil yargılanma haklarının ve ifade özgürlüklerinin ihlal edildiğine karar vermiştir. Bu üç olayda da TFF Profesyonel Futbolcu Disiplin Kurulu ("PFDK") tarafından verilen cezalara karşı başvurucuların TFF Tahkim Kurulu ("Tahkim Kurulu") nezdindeki itirazları reddedilmiş ve böylece cezaları onanmıştır.

İfade Özgürlüğünün İhlali

AİHM, özellikle İbrahim Tokmak kararında, Tahkim Kurulu'nun onadığı disiplin cezaları yoluyla ifade özgürlüğünü sınırladığına ve bu sınırlamanın AİHS'nin 10. maddesini ihlal ettiğine hükmetmiştir. AİHM içtihatları uyarınca başvurucunun hakemlik kariyerinin sonlanması gibi son derece ağır bir sonuca yol açan bir yaptırımın, ağırlığıyla orantılı şekilde gerekçelendirilmesi gerekmektedir. Ne var ki, İbrahim Tokmak'a verilen disiplin cezası gerekçelendirilirken başvurucunun beyanları ile teşvik ettiği iddia edilen şiddet eylemleri arasındaki bağlantı kurulmamıştır.

Adil Yargılanma Hakkının İhlali

AİHM, TFF'nin idari organı Yönetim Kurulu'nun yargısal görevler icra eden organı Tahkim Kurulu üzerinde ciddi bir nüfuza sahip olduğunu vurgulamıştır. Gerçekten de Tahkim Kurulu üyeleri, Yönetim Kurulu tarafından belirlenmektedir ve görev süreleri Yönetim Kurulu'nun görev süresi ile sınırlıdır. AİHM ayrıca Tahkim Kurulu üyelerinin tarafsızlık ve bağımsızlığının şüpheli olduğu durumlarda, bunların reddi için izlenecek hiçbir hukuki yolun öngörülmediğini belirtmiştir. Kısaca AİHM'e göre, sadece bu yapısal bozukluklar nedeniyle, TFF organlarının vereceği her disiplin cezası kararı, kararın içeriğinden bağımsız olarak, adil yargılanma hakkının ihlaline yol açabilecektir.

Çözüm Önerileri

TFF organlarının yapısına ilişkin yıllardır dile getirilen sorunların AİHM kararları da dikkate alınarak çözüleceğine ilişkin ilk somut beyan Nisan 2021 tarihinde açıklanan İnsan Hakları Eylem Planı ile duyurulmuştur. Spor tahkim kurullarının yapısı ve işleyişi yeniden düzenlenirken FIFA Uyuşmazlık Çözüm Kurulu'nun Standart Düzenlemeleri'nin dikkate alınması beklenmektedir. Bu düzenlemeler kurulların oluşumunda sporcular ile kulüplerin eşit katılımını öngörmekte, tahkim kurulu üyelerinin seçiminde yönetim kurulu müdahalesini asgariye indirmekte ve hakemlerin reddi ile ilgili ayrıntılı düzenlemelere yer vermektedir.

İfade özgürlüğü ihlallerinin çözümü için ise öncelikle halihazırda yayınlanmayan PFDK ve Uyuşmazlık Çözüm Kurulu kararları, Mayıs 2021'de yayınlanmaya başlayan Tahkim Kurulu kararları gibi, gizli bilgiler anonim hale getirilerek yayınlanmalıdır. Kararların kamuoyuna açıklanmasının, bu durumu dikkate alan kurul üyelerince daha nitelikli gerekçeler verilmesini sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Bu not genel anlamda bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hukuki görüş olarak değerlendirilmemelidir. Dolayısıyla hukuki danışmanlık almaksızın somut bir olay bakımından nota itimat edilmemelidir.
© Başgöl Avukatlık Bürosu. Tüm hakları saklıdır.

¹ Ali Rıza ve Diğerleri v. Türkiye, No: 30226/10, 17880/11, 17887/11, 17891/11 ve 5506/16, 28.01.2020, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-200548>

² Mart ve Diğerleri v. Türkiye, No: 57031/10, 19.03.2019, <http://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-191750>

³ Sedat Doğan v. Türkiye, No: 48909/14, 18.05.2021, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-209956>
Naki ve Amed Sportif Faaliyetler Kulübü Derneği v. Türkiye, No: 48924/16, 18.05.2021, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-209957>;
İbrahim Tokmak v. Türkiye, No: 54540/16, 18.05.2021, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-209958>

⁴ <https://www.fifa.com/who-we-are/legal/professional-football-department/ndrc/>